

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1994-1995

20 DECEMBER 1994

Ontwerp van wet tot wijziging van de nieuwe gemeentewet en van de provinciewet

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER PINOIE**

De minister van Binnenlandse Zaken herinnert eraan dat het ontwerp van wet oorspronkelijk uit twee artikelen bestond, de huidige artikelen 1 en 3.

Deze artikelen strekken om de bepalingen van de gemeentewet waarvoor dat nog niet was gebeurd, aan te passen aan de nieuwe toestand die zal ontstaan op 1 januari 1995 ten gevolge van de opsplitsing van de provincie Brabant.

Meer bepaald wordt in de gemeentewet een artikel 280bis ingevoegd overeenkomstig hetwelk de be-

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Pede, voorzitter; Cannaeerts, Cardoen, Daras, de Donnée, De Loor, Gevenois, Guillaume, mevr. Lieten-Croes, de heren Quintelier, Scharff, Suykerbuyk, Tavernier, mevr. Tyberghien-Vandenbussche, de heren Van Aperen, Vancrombruggen, Vandenhaute, Van Hooland, Wierinckx en Pinoie, rapporteur.

2. Plaatsvervangers: de heren Borremans, Coenraets, Foret, Houssa, Kenzeler en Vermeiren.

3. Andere senator: de heer Pataer.

R. A 16755*Zie:***Gedr. St. van de Senaat:**

1256-1 (1994-1995): Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Ter vervanging van bladzijde 1 van het vroegere rondgedeelde Gedr. St. 1256-2 (1994-1995).

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1994-1995

20 DECEMBRE 1994

Projet de loi modifiant la nouvelle loi communale et la loi provinciale

RAPPORT

**FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR
PAR M. PINOIE**

Le ministre de l'Intérieur rappelle que le projet de loi initial comportait deux articles, les articles 1er et 3 actuels.

Ces articles visent à adapter les dispositions de la loi communale qui ne l'avaient pas encore été à la nouvelle situation qu'engendrera, au 1er janvier 1995, la scission de la province de Brabant.

Plus précisément, il est inséré dans la loi communale un article 280bis, qui prévoit que les compéten-

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. Pede, président; Cannaeerts, Cardoen, Daras, de Donnée, De Loor, Gevenois, Guillaume, Mme Lieten-Croes, MM. Quintelier, Scharff, Suykerbuyk, Tavernier, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Aperen, Vancrombruggen, Vandenhaute, Van Hooland, Wierinckx et Pinoie, rapporteur.

2. Membres suppléants: MM. Borremans, Coenraets, Foret, Houssa, Kenzeler et Vermeiren.

2. Autre sénateur: M. Pataer.

R. A 16755*Voir:***Document du Sénat:**

1256-1 (1994-1995): Projet transmis par la Chambre des représentants.

En remplacement de la première page du doc. 1256-2 (1994-1995) distribué précédemment.

voegdheden die krachtens de artikelen van de gemeentewet waarnaar het verwijst, uitgeoefend worden door de provinciegouverneur, voor de gemeenten van het Brusselse Gewest zullen worden uitgeoefend door de gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad. Anderzijds zal de onverenigbaarheid die nu geldt tussen een ambt bij het provinciebestuur of het arrondissementscommissariaat en de ambten van gemeentesecretaris of van plaatselijke gemeenteontvanger, ook gelden voor het personeel dat onder de leiding staat van de gouverneur of de vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

In de Kamer van volksvertegenwoordigers werd een artikel ingevoegd in het ontwerp, namelijk het huidige artikel 2. Het amendement waarbij dit gebeurde ging uit van de vaststelling dat de benoemingsvoorwaarden van de provinciegriffier en meer in het bijzonder de leeftijdsvereiste, niet echt beantwoorden aan de noden van deze tijd. Thans geldt een minimumleeftijd van 35 jaar voor de provinciegriffier daar waar voor de gemeentesecretarissen geen bijzondere minimumleeftijd geldt, dus ook niet voor de secretarissen van grote steden.

De minister meent dat het amendement dan ook niet onterecht lijkt, maar gelet op het feit dat men zich thans wat de provincies betreft in een overgangsfase bevindt, heeft de regering gemeend geen standpunt te moeten innemen en zal zij zich schikken naar de beslissing van het Parlement.

De artikelen 1 en 3 geven geen aanleiding tot opmerkingen.

Wat artikel 2 betreft merkt een lid op dat de wijziging naar het ontbreken van een bijzondere leeftijdsvereiste voor de gemeentesecretarissen als argument om de leeftijdsvereiste voor de provinciegriffiers te verlagen niet afdoend is. De gemeentesecretarissen dienen immers te slagen in een — niet zo gemakkelijk — examen, de provinciegriffiers niet. Zij kunnen zonder enig examen worden benoemd.

Een ander lid verklaart onaangenaam te zijn verrast door artikel 2. Niet alleen dient de provinciegriffier toch over een voldoende ervaring te beschikken, wat niet het geval is voor de persoon voor wie deze bepaling bedoeld is. Bovendien is het niet verantwoord de spelregels tijdens de partij zelf te wijzigen om iemand plezier te doen, en dat in een tijd waarin iedereen zonder onderscheid de mond vol heeft van de revalorisering van het politieke bedrijf.

De heer Daras verwijst naar de amendementen die hij samen met de heer Tavernier indiende en die als volgt luiden:

« In het opschrift van het ontwerp van wet de woorden « en van de provinciewet » te doen vervallen. »

ces qui, en vertu des articles de la loi communale auxquels il se réfère, sont attribuées au gouverneur de province seront exercées, pour les communes de la Région bruxelloise, par le gouverneur de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale. D'autre part, l'incompatibilité actuelle entre une fonction au sein de l'administration provinciale ou du commissariat d'arrondissement et les fonctions de secrétaire communal ou de receveur communal local sera étendue au personnel placé sous la direction du gouverneur ou du vice-gouverneur de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale.

La Chambre des représentants a inséré un article dans le projet, l'article 2 actuel. L'amendement qui visait à l'insérer portait de la constatation que les conditions de nomination des greffiers provinciaux, et plus précisément la condition d'âge, ne répondent pas vraiment aux nécessités de notre époque. Actuellement, l'âge minimum est de 35 ans pour les greffiers provinciaux, alors qu'il n'existe aucune condition particulière d'âge minimum pour les secrétaires communaux, ni donc non plus pour les secrétaires des grandes villes.

Le ministre considère que l'amendement ne semble dès lors pas injustifié, mais comme nous nous trouvons aujourd'hui — en ce qui concerne les provinces — dans une phase transitoire, le Gouvernement a estimé ne pas devoir adopter de point de vue, et il se rangera à la décision du Parlement.

Les articles 1er et 3 ne suscitent pas d'observations.

En ce qui concerne l'article 2, un membre remarque qu'il ne suffit pas, pour abaisser l'âge auquel l'on peut devenir greffier provincial, d'invoquer l'argument selon lequel il n'existe pas d'exigence particulière relative à l'âge pour les secrétaires communaux. En effet, ceux-ci doivent réussir un examen — qui n'est pas tellement facile —, alors que les greffiers provinciaux ne sont pas soumis à cette obligation. Ils peuvent être nommés sans aucun examen.

Un autre membre déclare être désagréablement surpris par l'article 2. Non seulement le greffier provincial doit disposer d'une expérience suffisante, ce qui n'est pas le cas de la personne que cette disposition vise en fait. Mais encore, il n'est pas justifié de modifier les règles du jeu au cours de la partie même, dans le but de faire plaisir à quelqu'un, alors que tout le monde sans distinction ne fait que parler de la revalorisation de la vie politique.

M. Daras renvoie à l'amendement qu'il a déposé conjointement avec M. Tavernier et qui est libellé comme suit :

« Dans l'intitulé du projet de loi, supprimer les mots « et la loi provinciale. »

Voor artikel 1 het opschrift « Hoofdstuk I — Wijzigingen in de nieuwe gemeentewet » te doen vervallen. »

Na artikel 1 het opschrift « Hoofdstuk II — Wijzigingen in de provinciewet » te doen vervallen.

Artikel 2 te doen vervallen. »

Verantwoording

Er is geen enkele reden om de op dit ogenblik geldende leeftijdsvereiste voor de functie van provinciegriffier te wijzigen, aangezien men als enige bedoeling heeft een bijzonder geval te regelen.

De eerste vijf voorwaarden zijn zeer gemakkelijk te vervullen. De leeftijd van 35 jaar moet behouden blijven omdat de kandidaten op die leeftijd geacht zijn voldoende ervaring te hebben. Wij vinden dan ook dat die vereiste moet blijven gelden, vooral het nu gaat om de oprichting van een nieuwe provincie.

Deze amendementen strekken om het ontwerp in zijn oorspronkelijke redactie te herstellen.

Het lid meent dat er grenzen zijn die niet moeten worden overschreden en een wijziging van de provinciewet die uitsluitend het gevolg is van een politieke afspraak om een persoon van 26 jaar tot provinciegriffier te kunnen benoemen, overstijgt zijns inziens alle welvoeglijkheidsgrenzen en dat op een ogenblik waarop men de mond vol heeft van depolitisering.

De medeauteur van het amendement sluit zich daarbij aan. Anderzijds wijst hij op het standpunt dat enige tijd geleden ook werd vertolkt met betrekking tot de aanpassing van de benoemingsvereisten van de Staatsraden.

Als het om objectieve redenen aangewezen lijkt de benoemingsvereisten voor een bepaald ambt aan te passen, dan moet het probleem objectief worden onderzocht, maar hier gaat het duidelijk om iets anders en op een zeker ogenblik moet het politieke milieu tegen zichzelf worden beschermd.

Het gaat in casu ten slotte om een management-functie, waarvoor toch minimumvereisten van leeftijd en ervaring moeten gelden.

Het lid is van oordeel dat in dit geval de grenzen van de welvoeglijkheid worden overschreden.

Een lid herinnert eraan dat de Commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden van de Senaat reeds een eerste grondige bespreking gewijd heeft aan een aantal voorstellen tot wijziging van de provinciewet, met de uitdrukkelijke bedoeling dit werk snel verder te zetten en tot een goed einde te brengen.

Avant l'article 1er, supprimer l'intitulé « Chapitre Ier — Modifications de la nouvelle loi communale. »

Après l'article 1er, supprimer l'intitulé « Chapitre II — Modification de la loi provinciale. »

Supprimer l'article 2. »

Justification

Il ne s'indique pas de modifier la condition d'âge actuellement exigée pour devenir greffier provincial dans le seul but de régler un cas particulier.

Les cinq premières conditions sont particulièrement faciles à remplir. L'âge de 35 ans représente en fait une exigence d'expérience utile qui nous semble devoir continuer à s'imposer, surtout s'agissant de la création d'une nouvelle province.

Ces amendements visent à rétablir le texte initial du projet.

L'intervenant estime qu'il y a certaines bornes à ne pas franchir; à ses yeux, l'on dépasse toutes les limites de la bienséance en voulant modifier la loi provinciale uniquement à la suite d'un accord politique dont le but est de pouvoir nommer en tant que greffier provincial une personne de 26 ans, et ce à un moment où l'on ne fait que parler de dépolitisation.

Le coauteur de l'amendement abonde dans le même sens. D'autre part, il attire l'attention sur le point de vue exprimé il y a quelque temps concernant l'adaptation des conditions de nomination à la fonction de conseiller d'Etat.

S'il semble indiqué, pour des raisons objectives, d'adapter les conditions de nomination à une fonction déterminée, il convient effectivement d'examiner le problème, et ce de manière objective. Or, en l'occurrence, il s'agit manifestement d'autre chose et il faut bien, à un moment donné, protéger le monde politique contre lui-même.

La fonction de greffier provincial est, après tout, une fonction de gestionnaire, pour laquelle on doit pouvoir poser des exigences minimales en matière d'âge et d'expérience.

L'intervenant estime que l'on a dépassé les limites de la bienséance.

Un membre rappelle que la Commission de l'Intérieur du Sénat a déjà consacré une discussion approfondie à une série de propositions visant à modifier la loi provinciale, dans le but explicite de poursuivre ce travail et de le mener à bonne fin.

De wijze waarop in de Kamer van volksvertegenwoordigers de provinciewet nu op één punt gewijzigd werd om één persoon van dienst te zijn getuigt van misprijzen voor het werk van de Commissie.

De vorige spreker sluit zich aan bij deze opmerkingen.

Een lid merkt op dat men uiteindelijk niet meer doet dan de leeftijdsvereiste voor de provinciegriffiers gelijkgeschakelen met wat in feite de algemene regel is. Hij herinnert eraan dat een meerderheid van de Kamer van volksvertegenwoordigers kon instemmen met deze aanpassing.

In antwoord op de vraag van een lid preciseert de Minister nog dat hij in de Kamer van volksvertegenwoordigers het standpunt innam dat hij niet zelf het initiatief zou nemen om het koninklijk besluit dat thans de benoemingsvereisten van de provinciegriffiers regelt te wijzigen, maar zich zou schikken naar de beslissing van de Kamer betreffende de aangelegenheid waar het om gaat. Het spreekt vanzelf dat hij dezelfde houding aanneemt ten opzichte van de Senaat. Hij hoopt alleen dat een eventueel meningsverschil tussen de Kamer en de Senaat de tijdige inwerkingtreding van artikel 1 niet zou beletten.

De amendementen van de heren Daras en Tavernier worden verworpen met 12 tegen 4 stemmen.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen door de 16 aanwezige leden.

Artikel 2 wordt aangenomen met 11 tegen 5 stemmen.

Artikel 3 wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen bij 3 onthoudingen.

Stemming over het geheel

Het geheel van het ontwerp van wet wordt aangenomen met 11 tegen 2 stemmen bij 3 onthoudingen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd door de 19 aanwezige leden.

De Rapporteur,
Eric PINOIE.

De Voorzitter,
Jean PEDE.

La manière dont la Chambre des représentants a modifié la loi provinciale sur un seul point, pour rendre service à une seule personne, témoigne du peu de cas qu'elle fait du travail accompli par la commission sénatoriale.

Le préopinant s'associe à ces remarques.

Un membre fait observer que l'on se contente, en fin de compte, d'aligner la condition d'âge pour être nommé greffier provincial sur ce qui est en fait la règle générale. Il rappelle qu'à la Chambre des représentants, une majorité a approuvé cette adaptation.

En réponse à la question d'un membre, le ministre précise encore qu'il a déclaré à la Chambre des représentants qu'il ne prendrait pas lui-même l'initiative de modifier l'arrêté royal réglant actuellement les conditions de nomination des greffiers provinciaux et qu'il se plierait à la décision de la Chambre sur la question. Il va de soi que son point de vue est le même à l'égard du Sénat. Il espère simplement que l'entrée en vigueur de l'article 1er ne sera pas empêchée par une éventuelle divergence d'opinion entre la Chambre et le Sénat.

Les amendements de MM. Daras et Tavernier sont rejetés par 12 voix contre 4.

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 16 membres présents.

L'article 2 est adopté par 11 voix contre 5.

L'article 3 est adopté par 11 voix contre 2 et 3 abstentions.

Vote sur l'ensemble

L'ensemble du projet de loi a été adopté par 11 voix contre 2 et 3 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 19 membres présents.

Le Rapporteur,
Eric PINOIE.

Le Président,
Jean PEDE.